

Heimdall-broder m fl,

Det blev verkligen en speciell kväll i tisdags, professor **Bertil Bengtsson**, f d justitieråd, m m, m m, garnerad med renskav på tallrikarna och vin i glasen på Sällskapetets bekostnad samt visavier efter behag.

Föredragshållaren själv tyckte efteråt att hans anförande blev en smula rörigt men några av oss som eftersnackade tyckte precis tvärtom att han på ett mycket skickligt sätt lyckades strukturera ett rörigt och komplicerat ämne.

Han inledde med att kommentera den av Sällskapet föreslagna rubriken *Vårt dåliga samvete - om samerna och svensk lag* med reflektionen att det dåliga samvetet inte var så utbrett som man skulle önska!

Han påpekade att sympatin för samernas sak växer med avståndet och noterade t ex att uppfattningen om samerna var ”någorlunda OK” nere vid den norrländska kusten jämfört med situationen inåt landet, där ekonomiska intressen gjorde sig gällande på ett helt annat sätt än gällande lag.

Andra besvärande iakttagelser var att Norge behandlar sina samer bättre än Sverige, som ju dock brukar berömma sig av att vara mer eller mindre världsmästare i ämnet mänskliga rättigheter, att Norge till skillnad mot Sverige skrivit under en viktig internationell konvention om ursprungsfolk och stamfolk (ILO 169) och att Sverige återkommande får kritik av olika internationella organ för sin behandling av samerna, en kritik som dock tigs ihjäl på ledande håll.

Få svenska politiker tar sig an samernas sak, sade talaren, som bland svenska ministrar bara fann två undantag, **Annika Åhnberg**, jordbruksminister i **Göran Perssons** första regering men som följdriktigt ”inte blev gammal” på sin post - f ö såväl företrädd som efterträdd av **Margareta Winberg** med ett förflutet i Östersund (!) - och kultur- och demokratiministern fram till nu, miljöpartisten **Alice Bah Kuhnke**.

Talaren framhöll inte minst att samerna på senare tid haft framgångar i de svenska domstolarna med kommentaren att de har mer att hämta hos juristerna, som inte tar politiska hänsyn, än hos politikerna, men att det naturligtvis är synnerligen olyckligt för såväl samhället som samerna att de måste gå till doms för att få sin rätt.

Det är visserligen sant, påpekade han, att det gjorts många gedigna statliga utredningar för att komma till rätta med förekommande problem - själv hade han varit med i fyra eller fem - men de framlagda förslagen har aldrig lett till lagstiftning.

Som konkret exempel på egendomligheter nämnde talaren att företrädare för staten visserligen anfört att samerna inom vissa områden har ensamrätt till sk småviltsjakt men dock inte själva får upplåta den till annan och också, och framförallt, att staten säger sig vid sidan om denna samernas ensamrätt på något sätt anser sig också ha rätt till småviltsjakt i dessa områden, en rätt som staten för sin del anser sig kunna upplåta till andra. Jämförelser gjordes med hur närvarande innehavare av jakträtt på skånska gods skulle reagera om staten skulle påstå sig ha en jakträtt där, som den kunde upplåta till andra efter behag!

Anförandet följdes av många frågor och kommentarer från ett auditorium som efteråt tycktes - som det brukar heta - fortsatt förvirrat men nu på ett högre plan men framförallt något mer insiktsfullt än förut - till båtad för dessa svenska samer om vilka det brukar sägas att deras situation hade varit mycket bättre om bara kunskapen om dem hade varit större bland vanligt folk söder om Dalälven.

Talaren avtackades på sedvanligt vis med en flaska (ovanligt) gott vin, en (ovanligt) varm applåd och Sällskapetets antologi med bilden av sameflaggan på flikar av de länders flaggor, där det finns samer, som bokmärke.

Den (ovanligt) välbesökta kvällen inleddes (som vanligt) med mingel och mat som ovan, varpå följde kaffe och kaka och presentation av tre nya medlemmar, nämligen friherren **Dick von Blixen Finecke** från Näsbyholm, som berättade om sin uppväxt i Skottland och sina svårigheter att få ekonomi på det gods han ärvt men som han numera framgångsrikt driver som en del i Sveriges största jordbruk, biträdande juristen **Rasmus Kjulín** från Malmö, som efter bl a studier vid Berkeley-universitetet i Kalifornien gjort notarietjänstgöring vid Malmö tingsrätt och nyss blivit invald som medlem efter förslag av morfadern, medlemmen **Gunnar Staf**, och till sist en för Sällskapet bl a efter två egna föredrag i Sällskapet i och för sig högst välkänd person, nämligen **Ilmar Reepalu**, som inledningsvis berörde sin estniska bakgrund men sedan mycket koncentrerat berättade om några av sina många nuvarande uppdrag i när och fjärran.

Auditoriet bestods också en sk kulturell karamell, nämligen av nöjesarrangören **Julius Malmström**, som beskrev hur hans verksamhet börjat och vad den numera omfattade, vilket minsann inte bara var evenemang i Malmö-Lund-området och som nu dessutom inom överskådlig tid skulle komma att inkludera **Funnys Äventyr** - en motsvarighet till den stockholmska **Junibacken** - i närheten av Mobilia i Malmö, ”lokaliseringsmässigt kanske inte idealiskt men ändå”.

Avslutningsvis påminnes deltagarna om att nästa sammankomst äger rum **redan den 9 oktober**, då Sällskapets gästas av Sveriges ambassadör i Köpenhamn, **Fredrik Jørgensen**, som kommer att tala under rubriken *Öresundsintegrationen - utmaningar och möjligheter*.

Högst sällskapliga hälsningar,

Frank Orton
Ordf